

Nr 57.

Ankom till riksdagens kansli den 30 mars 1933 kl. 4 e. m.

Utlåtande i anledning av väckt motion angående noggrannare föreskrifter för ordförande och nämnd vid de årliga hästpremieringarna.

(2:a avd.)

I en inom andra kammaren väckt, till jordbruksutskottet hänvisad motion, nr 315, av herr *Pettersson* i Dahl har hemställts, att riksdagen måtte besluta ingå till Kungl. Maj:t med en anhållan om noggrannare föreskrifter för ordförande och nämnd vid de årligen återkommande hästpremieringarna.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för denna hemställan, får utskottet, i den mån redogörelse därför ej lämnas här nedan, hänvisa till motionen.

Över motionen har utskottet i vederbörlig ordning införskaffat yttrande av stuteriöverstyrelsen.

Enligt det för närvarande gällande, den 13 januari 1928 (S. F. S. nr 10) utfärdade reglementet för den med statsmedel understödda hästpremieringen med däri genom kungörelser den 24 september 1931 (S. F. S. nr 333) och den 4 november 1932 (S. F. S. nr 524) beslutade ändringar indelas landet i fem distrikt och varje sådant i mindre områden eller s. k. underdistrikt. Varje hushållningssällskaps område utgör ett underdistrikt. Premieringen verkställs inom varje underdistrikt av en särskild nämnd, bestående av ordförande och två ledamöter. Ordförande i nämnden är den, som förordnats att under stuteriöverstyrelsen leda premieringen samt utöva tillsyn över hästaveln i det distrikt, till vilket vederbörande underdistrikt hör. Sådant förordnande meddelas av Kungl. Maj:t för en tid av 3 år i sänder. Av de båda ledamöterna förordnas den ene jämte suppleant likaledes av Kungl. Maj:t och för tre år i sänder, varemot den andre jämte en eller flera suppleanter för honom utses för varje underdistrikt av vederbörande hushållningssällskaps förvaltningsutskott.

Enligt kungl. brev den 4 november 1932 skall beträffande hästpremieringsnämndernas sammansättning och verksamhet gälla, att av Kungl. Maj:t förordnad ledamot i hästpremieringsnämnd skall tjänstgöra i nämnden allenast, då han på grund av förfall för ordföranden inkallas av denne eller av stuteriöverstyrelsen att tjänstgöra såsom ordförande.

Premieringsreglementet innehåller vidare detaljerade föreskrifter an-

Bihang till riksdagens protokoll 1933. 10 saml. Nr 57—63.

gående tillvägagångssättet vid premierings verkställande samt stuteriöverstyrelsens (§ 22), hästpremieringsnämndernas (§ 13) och hushållnings-sällskapens (§ 21) åliggande beträffande premieringarna. Bland de skyldigheter, vilka jämlikt § 22 i reglementet åligga stuteriöverstyrelsen, ingår, att överstyrelsen skall tillse, att reglementet tillämpas på ett för olika orters förhållanden avpassat, systematiskt sätt, och därvid meddela de föreskrifter och utfärda de närmare bestämmelser, vilka i överensstämmelse med reglementets anda och syfte kunna vara av behovet påkallade för befordrande av därmed avsett ändamål. Premieringsreglementet innefattar jämväl detaljerade bestämmelser beträffande de grunder, efter vilka premieringsnämnden skall verkställa bedömningen av de till premiering anmälda hästarna.

Motionären har framhållit önskvärdheten av ingående och noggranna bestämmelser angående premieringsnämnders verksamhet i syfte att säkerställa, att desamma i allt följa objektiva grunder. Att bedömningen skedde opartiskt och hade allmänhetens förtroende, vore nämligen enligt motionärens åsikt en viktig förutsättning för hästpremieringarnas nytta.

Stuteriöverstyrelsen har i sitt yttrande över motionen framhållit, att en generell föreskrift om skyldighet för premieringsnämnderna att iakttaga opartiskhet vid bedömningen givetvis skulle vara till ringa nytta, samt förklarat sig finna premieringsreglementets bestämmelser så tydligt utformade, att redan därigenom garanti skapats för att bedömningen skedde efter fullt objektiva grunder. Stuteriöverstyrelsen har vidare anfört.

»På grund av de mycket skiftande förhållandena i vårt vidsträckta land är det emellertid uppenbart, att premieringsreglementet icke kan innehålla bestämmelser för varje tänkbart fall, utan att vid bedömningen en viss marginal måste lämnas åt nämndens på föreliggande omständigheter grundade omdöme. En hästs värde ur avelssynpunkt måste bedömas med hänsyn tagen jämväl till de lokala förhållandena. Det är nämligen icke givet, att en häst, som kan betecknas såsom särdeles värdefull för aveln på en plats, kan tilldelas samma vitsord å en annan plats och under ändrade förhållanden.

Försök hava visserligen gjorts att genom poängbedömning av de särskilda egenskaper, vilka tillhoppa konstituera en hästs avelsvärde, söka erhålla ett siffermässigt uttryck för bedömningsresultatet, men denna metod har icke visat sig praktiskt genomförbar, och lika litet har man lyckats ena sig om de på en del håll önskade typbeskrivningarna för de olika häst-raserna, vilka beskrivningar skulle tjäna som måttstock vid bedömningen.

Stuteriöverstyrelsens övervakande av premieringsnämndernas verksamhet kan tydligtvis icke sträcka sig till varje detalj, utan måste överstyrelsen lita på de med respektive orters hästavelsförhållanden väl förtrogna premieringsnämndernas lojalitet och omdömesförmåga.

Stuteriöverstyrelsen har dock icke underlåtit att vidtaga de åtgärder, vilka kunnat anses åligga överstyrelsen för åstadkommande av enhetliga bedömningsmetoder. Såsom betydelsefulla led i dessa strävanden vill stuteriöverstyrelsen framhålla de sammanträden, som överstyrelsen med vissa års mellanrum och särskilt då nytt eller ändrat premieringsreglemente skolat tillämpas anordnat med ordförandena i häst-

premieringsnämnderna. Vid dessa sammanträden bruka hästavelsförhållandena ingående dryftas och de direktiv meddelas, som stuteriöverstyrelsen anser erforderliga för en enhetlig och riktig tillämpning av premieringsreglementet. Vidare brukar stuteriöverstyrelsens chef under någon tid varje år följa premieringarna å skilda håll inom landet och är därvid i tillfälle att förskaffa sig noggrann kännedom om de olika funktionärernas sätt och förmåga att uppfylla sina åligganden samt att meddela de råd och anvisningar, som kunna finnas erforderliga.»

Stuteriöverstyrelsen har även erinrat, att styrelsen under årens lopp vidtagit åtskilliga åtgärder med hänsyn till de behov, vilka efter hand gjort sig gällande vid premieringsreglementets tillämpning. Sålunda har stuteriöverstyrelsen den 27 maj 1929 utfärdat en promemoria, enligt vilken importerade hästar av belgiskt slag skola bedömas strängare med avseende å exteriör, rörelser och modell än svenskfödda avelshästar. Vidare har stuteriöverstyrelsen i promemoria den 17 februari 1933, för att premieringsförrättningarna skola bliva i möjligaste grad instruktiva för hästägare och allmänhet och samtidigt giva premieringsnämnden tillfälle att demonstrera de skäl, varpå bedömningen grundats, ålagt nämnden, att beträffande varje grupp av hästar, som äro föremål för bedömning, före bedömningens slut fastställa den ordningsföljd, efter vilken nämnden värdesätter varje godkänd häst, med den bäste som nr 1 o. s. v. (och får oavgjort domslut därvid icke förekomma), samt att vid den kritik, som skall åtfölja bedömningen, låta framföra hästarna i nummerbestämd ordning.

Stuteriöverstyrelsen har avslutat sitt yttrande över motionen med följande uttalande.

»På grund av vad sålunda anförts och då stuteriöverstyrelsen fortfarande såsom hittills kommer att hos Kungl. Maj:t till ordförande och ledamöter i hästpremieringsnämnderna föreslå endast personer, till vilkas rättskänsla, takt och erfarenhet i hästavelsfrågor överstyrelsen äger synnerligt förtroende, samt då det icke är antagligt att hushållningssällskapens förvaltningsutskott komma att utse mindre kvalificerade personer till sällskapens ledamöter i nämnderna, anser stuteriöverstyrelsen att härutinnan den bästa garanti gives för att premieringsnämnderna i sin verksamhet komma att i allt följa objektiva grunder, samt att några särskilda föreskrifter härom i premieringsreglementet — utöver de redan därstädes meddelade — icke äro av behovet påkallade eller lämpliga.»

Utskottet anser, i likhet med stuteriöverstyrelsen, att ökade garantier för att hästpremieringsnämnderna vid bedömningen följa objektiva grunder icke kunna vinnas genom införande av mera ingående föreskrifter i ämnet än de nu gällande. Såvitt utskottet kan finna, lärer en opartisk bedömning icke kunna säkerställas på annat sätt än genom iakttagande av största omsorg i personvalet vid utseende av ordförande och ledamöter i nämnderna.

Utskottet.

Under åberopande av det anförda får utskottet hemställa,

att motionen II: 315 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 30 mars 1933.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Sederholm, N. August Nilsson, Gabrielsson, J. Fritiof Gustafson, Dalberg, Norman, Elof B. Andersson* och *Henriksson*; samt

från andra kammaren: herrar *Johansson* i Uppmälby, *Hedlund* i Häste, *Uddenberg, Andersson* i Löbbo, *Carlström, Ericsson* i Sörsjön, *Liedberg* och *Gustafson* i Vimmerby.
